

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 10/12/2021 10:59
Sayı: E-120.07-
GID 0926214
501

7/50364
GK 12

Sayı : E-54045643-610-3203180

Konu : Soru Önergesi (7/50364)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 09/09/2021 tarihli ve 43452547-120.07-0871914 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Adıyaman Milletvekili Sayın Av. Abdurrahman TUTDERE'ye ait 7/50364 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/50364) (4 Sayfa)

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**ADİYAMAN MİLLETVEKİLİ SAYIN AV. ABDURRAHMAN TUTDERE'YE AİT
7/50364 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bakanlığımızca, İklim değişikliği nedeni ile bitkisel üretimde yaşanan sorunlara karşı gerekli önlem ve tedbirlerin net olarak belirlenmesi, ürün desenine, destekleme politikalarına, gübre tüketimine ve tohum-fidan kullanımına yönelik stratejilerin oluşturulması amacı ile 7 coğrafi bölgemizde "Bitkisel Üretim Sektöründe İklim Değişikliğinin Etkisi ve Değerlendirilmesi Bölge Toplantıları" yapılmakta olup, bu kapsamda 4 coğrafi bölgemizde toplantı gerçekleştirilmiştir.

Sektörün tüm birimlerinin katılımlarıyla, başta kuraklık olmak üzere iklim değişikliğinin tarımsal üretim üzerindeki etkilerini mikro havzalar bazında belirleyerek, en uygun bitki türü ve çeşitlerin tespit edilmesi, iklim ve toprak isteğine göre en uygun gübreleme ve sulama yönteminin planlanması ve böylece iklim değişikliğine uygun tarımsal üretimin gerçekleştirilmesi söz konusu olacaktır.

2021 yılında Ülke genelinde atıl, boş bırakılan ve nadas alanlarında gerek bitkisel üretimin artırılması gerekse kuraklığa dayanıklı çeşitlerin ekilişlerinin yaygınlaştırılmasına yönelik %75 hibe yolu ile projeler hayata geçirilmeye başlanmıştır.

- Bu kapsamda Bakanlığımızca yürütülmekte olan Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesi Projesi ile yaklaşık 300 proje uygulanmaya başlanmıştır.
- Çeltik üretiminde damlama sulama ile sulanması planlanan projelere öncelik tanınmıştır.

Bunun yanı sıra mercimek, nohut ve tritikale gibi kuru tarım yapılan ürünlere yönelik teklif edilen projeler kabul edilerek hayata geçirilmiştir.

Organik tarım ve iyi tarım uygulamalarında çevre ve iklim kaynaklı faktörler dikkate alınarak yapılan risk yönetimi planlaması ile sürdürülebilirlik amaçlanmakta, iklime ve çevreye dost üretim sistemleri olan organik tarım ve iyi tarım uygulamalarının yaygınlaştırılması çalışmaları yürütülmektedir.

Ayrıca, tarım sektöründe tarım faaliyetlerinin aksamaması için, iklim değişikliğinin olumsuz etkilerini minimize etmek, ürün çeşitliliği ve verimliliğin sürdürülebilirliğinin temini için ve çiftçilerimizde farkındalık oluşturmak amacıyla projeler yürütülmüştür. Bu projeler;

- Bozkır Ekosistemlerinde İklim Değişikliğine Ekosistem Tabanlı Uyum (ETU) için Tarım Uygulamaları Projesi
- Sürdürülebilir Arazi Yönetimi ve İklim Dostu Tarım (GEF) Projesi yürütülmüştür.

Toprak Organik Karbonu (TOK); arazi tahribatının dengelenmesi, Ülke topraklarının sürdürülebilir kullanımı ve iklim değişikliğinin yarattığı olumsuz etkilerinin azaltılması ve/veya giderilmesi açısından son derece önemli ve etkin bir göstergedir. Erzurum İlinin de içinde bulunduğu Türkiye topraklarının organik karbon içeriklerinin belirlenmesine yönelik olarak tarımsal üretimden kaynaklanan sera gazı bütçesinin belirlenmesinde en önemli kaynak olan "Ülkesel Coğrafi Toprak Organik Karbon Bilgi Sistemi" kapsamında topraklarımızın Ülkesel karbon haritası çıkarılmış ve Tarım Bilgi Sisteminde yer almıştır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Ulusal Mera Kullanım ve Yönetim Projesi kapsamında Erzurum ilimizin de içinde yer aldığı ülkemizin mera varlığı belirlenmiş ve önemli bir karbon yutağı olan meraların ıslahı ve sürdürülebilir yönetimi için öneriler ortaya konmuştur. Bu şekilde özellikle mera alanlarında ıslah çalışmaları ile toprakta karbon tutulumu sağlanmakta ve sürdürülebilir tarımsal (hayvansal) üretime katkı sağlanmaktadır.

Erzurum içerisinde yer alan su havzalarında yağış akış ilişkileri, kar hidrolojisi ile ilgili Ar-Ge çalışmaları uzun sürelerdir yürütülmekte olup projelerden elde edilen sonuçlar periyodik olarak değerlendirilmekte, yağış ve akışların trendleri belirlenmekte ve böylelikle iklim değişikliğinin su kaynakları üzerine etkileri ortaya konmaktadır. Bu çalışmalardan elde edilen sonuçlar su kaynaklarının verimli ve etkin kullanımı için önemli katkılarda bulunmaktadır.

Ülkemizde yetersiz yağış nedeniyle kuru şartlarda üretimi yapılan; buğday, arpa, çavdar, yulaf, tritikale, nohut ve mercimek ürünlerinde, Bakanlığımız tarafından belirlenen tarım havzalarındaki köylerde %30 ve üzeri verim kaybı yaşayan çiftçilerimizin, verim kayıplarını telafi edebilmek amacıyla, verim kayıpları oranlarına göre dekara 30-100 TL arasında doğrudan destekleme ödemesi yapılacaktır.

İklim değişikliği ve kuraklıkla mücadele çalışmaları kapsamında; Bakanlığımızca 2013-2017 yıllarını kapsayan Türkiye Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı oluşturularak uygulanmıştır. 2018-2022 yıllarını kapsayan Türkiye Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı hazırlanarak uygulamaya konulmuştur. Eylem Planı çerçevesinde;

- Tarımsal kuraklık konusunda kamuoyu bilinç düzeyinin artırılmasını,
- Paydaşların sürece dâhil edilmesini,
- Sürdürülebilir tarımsal su kullanımının planlamasını,
- Kuraklığın yaşanmadığı dönemlerde gerekli tedbirlerin alınmasını,
- Kriz dönemlerinde etkin mücadele program uygulayarak kuraklığın etkilerini en aza indirilmesi amaçlanmaktadır.

81 İl Müdürlüğünde İl Kuraklık Eylem Planları hazırlanmış olup; Tarımsal Kuraklık İl Kriz merkezleri oluşturulmuştur. Ayrıca "İzleme, Erken Uyarı ve Tahmin Komitesi" ve "Risk Değerlendirme Komitesi" oluşturulmuştur.

Bakanlığımız tarafından Ülkemizdeki kuraklık zararlarını asgariye indirebilmek amacıyla kuraklık öncesi, esnası ve sonrasında alınabilecek tedbirlerin belirlenmesi ve ilgili kamu kurumlarının yönlendirilebilmesi maksadıyla Erzurum İlinin içinde yer aldığı Fırat-Dicle Havzası Kuraklık Yönetim Planının Projesi 2019 yılında tamamlanmış olup Aras ve Çoruh Havzaları Kuraklık Yönetim Planının Hazırlanması Projesi çalışmalarına 2021 yılında başlanılması planlanmaktadır.

Tarım Sigortaları Havuzu tarafından kapsama alınacak ürünler, riskler, bölgeler ve işletme ölçekleri itibarıyla Devlet tarafından sağlanacak prim desteği miktarları, her yıl Cumhurbaşkanlığı Kararı ile belirlenmekte olup; Bu yıla ait uygulamaların yer aldığı Tarım Sigortaları Havuzu Tarafından 2021 Yılında Kapsama Alınacak Riskler, Ürünler ve Bölgeler ile Prim Desteği Oranlarına İlişkin 3205 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı, 25 Kasım 2020 tarih ve 31315 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

2017 yılında ilk kez kuru tarım alanlarında buğday ürünü ve sertifikalı tohumluğu ile başlatılan Devlet Destekli İlçe Bazlı Kuraklık Verim Sigortası uygulamasına, 2021 yılında Köy Bazlı Kuraklık Verim Sigortasına geçilmiştir. Köy Bazlı Kuraklık Verim Sigortası ile, kuru tarım alanlarında yetiştirilen buğday, arpa, çavdar, yulaf, tritikale, nohut, kırmızı mercimek ve yeşil mercimek ürünleri ile bu ürünlerin sertifikalı tohumluklarında, dolu paketi dışındaki; kuraklık, don, sıcak rüzgar, sıcak hava dalgası, aşırı nem, aşırı yağış risklerinden kaynaklı verim azalışları teminat altına alınmaktadır.

Üreticilerimiz 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu kapsamında Devlet Destekli Köy Bazlı Kuraklık Verim Sigortası yaptırdıkları takdirde sigorta primi tutarının %60'ı Devlet prim desteği olarak karşılanmakta olup; kuraklık riski başta olmak üzere kapsamdaki risklerden dolayı herhangi bir hasar olması durumunda da hasar tazminatı ödenmektedir.

Kuraklık çalışmalarında Dünyada üçüncü olma özelliğine sahip “Kuraklık Test Merkezi”, Konya Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü bünyesinde 2010 yılında kurulmuştur. Kuraklıkla mücadele kapsamında Merkezin Misyonu Türkiye’de yetiştirilen tarla bitkileri türlerinin tamamında, bitkilerde su kullanım kapasitesi ve etkinliği ile stres tolerans düzeylerini belirlemektir.

Kuraklıkla mücadelede çeşit geliştirme yanında koruyucu toprak işleme ve doğrudan ekim uygulamalarının yaygınlaştırılması için de Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü Ülke genelinde TAGEM ve FAO destekli projeler ve demonstrasyonlar yürütmektedir. Bu çalışmalar ile üreticilerimiz toprak hazırlama masraflarını azaltarak girdilerini düşürürken, toprak işleyip parçalamadığından topraktaki nemi muhafaza ederek kuraklığın etkisini azaltmış olmaktadır. Yapılan çalışmalarla bu sistemi kullanan üretici sayısında ve doğrudan ekilen alanlarda artış gözlenmektedir.

TAGEM Enstitülerince geliştirilen ve üretimi yapılan Kuraklığa Tolerantlı 31 ekmeklik buğday, 12 makarnalık buğday ve 19 arpa çeşidi bulunmaktadır.

İklim değişikliğinin tarımsal üretim üzerindeki olası etkilerini dikkate alarak tohum üretimine yönelik araştırmalar yapmak üzere özellikle tahılların soğuğa dayanıklılığını belirleyecek ve yeni çeşitler geliştirilecek Soğuğa Dayanıklı Test Merkezi Erzurum’da 2017 yılında faaliyete geçirilmiştir. Anılan Test Merkezi Erzurum İlimizin de içerisinde yer aldığı özellikle Doğu Anadolu Bölgesi için de hizmet vermekte ve iklim değişikliği ile mücadele kapsamında dayanıklı-tolerant tohum üretimi konusunda Ar-Ge çalışmaları ile sürdürülebilir tarımsal üretime önemli katkılar sağlamaktadır.

Bakanlığımız tarafından yürütülen “Üç Farklı Ekolojik Lokasyonda İklim Değişikliğinin, Coccinellidae (Coleoptera) Türlerinin Populasyon Dağılımına Etkilerinin Belirlenmesi” projesi ile Coccinellidae (Coleoptera) türlerinin iklimden kaynaklanan populasyon değişimleri ortaya konularak, biyoçeşitliliğin iklim değişiminden etkilenme derecesinin belirlenmesi, ileriye dönük biyolojik mücadele planlamalarına veri temin edilmesi amaçlanmaktadır. Proje Erzurum, Erzincan ve Iğdır İllerimizi kapsayacak şekilde yürütülmekte ve iklim değişikliğinin bu populasyonlar üzerine etkileri ortaya konacaktır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Su kaynağının kısıtlı olduğu kurak koşullarda mevcut suyun etkin kullanılarak sulama randımanının yükseltilmesi uygun sulama yönteminin seçimi ile gerçekleşmektedir. Bu amaçla suyun kısıtlı olduğu kurak alanlarda su kullanım etkinliği yüksek yüzeyaltı damla sulama sistemleri “Kısıtlı Su Koşullarında Su Tasarrufu Sağlayan Sulama Yöntemlerine Göre Bitki Sulama Programlarının Oluşturulması” ülkesel projesi kapsamında farklı iklim bölgelerinde farklı ürünlerde araştırmalar devam etmektedir. Tarla içi yüzeyaltı damla sulama sistemi kurulması başvurularında dikkate alınacak hususlar ilgili tebliğde Ar-Ge çalışmaları sonuçlarından faydalanılarak hazırlanmıştır. Bu kapsamda “Kısıtlı Su Koşullarında Yüzey Altı Damla Sulamaya Göre Yonca Bitkisinin Sulama Programının Oluşturulması” projesi yürütülmektedir.

Planlama çalışmaları tamamlanan Elmalı Tüneli ve Sulaması Projesi ile 17 000 ha, Çatalören Barajı Projesi ile 4 300 ha, Çayırdüzü Barajı Projesi ile 3 200 ha, Yavi Barajı Projesi ile 2 700 ha, Alvar Barajı Projesi ile 3 800 ha arazinin sulanması öngörülmektedir. Ayrıca planlama çalışmaları devam eden/tamamlanan muhtelif gölet projeleri (Ballı, Cevizli, Akbaba, Hacıhalil, Toprakkale, Yeniköy, Gerek, İncedere vb.) ile 3 800 ha arazinin sulanması öngörülmektedir.